

DOBA VÁNOČNÍ (II)

Tempus Epiphaniae - po Zjevení Páně

6. ledna

EPIPHANIA SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ
(SVATÝCH TŘÍ KRÁLŮ)

1. třída – barva bílá

statio v bazilice sv. Petra

Slavnost Epiphanie nebo-li Zjevení Páně, z řec. ἐπιφάνεια [epiphaneia] – zjevení, se u nás lidově nazývá svátkem svatých Tří králů. Ačkoliv klanění třech mudrců – králů Pánu Ježíši je hlavním tématem dnešní slavnosti, nejedná se o svátek svatých. Dnešní slavnost v sobě spojuje ve skutečnosti tři události, ve kterých Pán Ježíš zjevil své Božství – klanění mudrců (Mt 2, 1-12), křest v Jordánu (Mt 3, 13-17) a jeho první zázrak, který učinil Káni Galilejské (Jan 2, 1-11). Křest Páně je proto připomínán v oktávu Zjevení Páně a svatba v Káni Galilejské je tématem Evangelia v druhé neděli po Zjevení Páně (první neděli překrývá svátek Sv. Rodiny).

Pojem Epiphanie je vypůjčen z římského způsobu holdování vladařům – nazýval se tak triumfální průvod císařů, doslova jejich „zjevení se“. Proto dnešní liturgie hovoří o královské důstojnosti Pána Ježíše (introitus). Mudrci z východu stojí v čele těch, kteří přišli ze všech konců světa, aby se Pánu Ježíši klaněli a přinášeli mu dary.

Z jejich darů lze poznat, co o Ježíši smýšleli a za koho jej považovali. V symbolu zlata mu vzdali úctu jako Králi, kadidlem ho vyznali jako Boha a myrhou naznačili jeho smrt, pohřeb a také Zmrtvýchvstání (myrha měla uchovávat tělo neporušené). Vyznali jej jako Vykupitele. Dnešní sekreta výmluvným způsobem vysvětluje, jak tyto dary tajemným způsobem souvisí s eucharistickou Obětí.

Ve východních církevních tradicích je běžné dnešní den žehnat vody (řeky, potoky). Podobně v západní církevní tradici se obvykle v předvečer dnešní slavnosti světí tzv. tříkrálová voda, kterou jsou vykrápěny příbytky věřících. Světí také křída, kterou jsou domy označovány začátečními písmeny krátké modlitby: „*Christus Mantionem Benedicat – Kristus požehnej příbytku.*“
C + M + B +

(1) Introitus – vstupní antifona *Malachiáš 3, 1; 1 Kronik 29, 12*

ECCE, advénit dominátor Hle, v jeho ruce je královská moc
Dóminus: et regnum in a vlada. *Žalm 71, 1* Bože, předej
manu eius et potestas et im- svůj soud králi, a svou pravomoc
périum. *Ps. 71, 1* Deus, iudícium královskému synu. *Ů. Sláva Otci.*
tuum Regi da: et iustítiam tuam
Fílio Regis. *Ů. Glória Patri.*

(2) Oratio – vstupní modlitba

Deus, qui hodierna die Unigenitum tuum gentibus stella duce revelasti: concede propitius; ut, qui iam te ex fide cognovimus, usque ad contemplandam specie[m] tuam celsitudinis perducamur. Per eundem Dominum.

Bože, jenž jsi dnešního dne zjevil svého Jednorozeného pohanským národům vedeným hvězdou, popřej milostivě, abychom, kteří tě vírou poznáváme, byli dovedeni až k patření na krásu tvé velebnosti. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého.

(3) Lectio – čtení *Izaiáš 60, 1-6*

Lectio Isaiaë Prophetae. Surge, Illuminare, Ierusalem: quia venit lumen tuum, et gloria Domini super te orta est. Quia ecce, tenebrae operient terram et caligo populos: super te autem orientur Dominus, et gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, et reges in splendore ortus tui. Leva in circuitu oculos tuos, et vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi: filii tui de longe venient, et filiae tuae de latere surgent. Tunc videbis et afflues, mirabitur et dilatabitur cor tuum, quando conversa fuerit ad te multitudo maris, fortitudo gentium venerit tibi. Inundatio camelorum operiet te, dromedarii Madian et Ephraim: omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes.

Čtení proroka Izaiáše. Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodino-va velebnost září nad tebou! Hle, tma zahalí zemi a temnota národy, nad tebou však zazáří Hospodin, jeho velebnost se zjeví nad tebou. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. Rozhlédni se kolem a podívej se: ti všichni se shromáždili, přišli k tobě. Zdaleka přicházejí tvoji synové, na zádech jsou přinášeny tvoje dcery. Spatříš to a zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce, neboť tě zaleje bohatství moře, poklady národů přijdou k tobě. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sáby, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu chválu.

(4) Graduale *Izaiáš 60, 6 a 1*

Omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes. **✠** Surge

Všichni ze Sáby přijdou se zlatem a kadidlem a rozhlásovati budou chválu Páně. **✠** Povstaň

et illumináre, Ierúsalem: quia glória Dómini super te orta est.

do světla Jeruzaléme, neboť nad tebou vzešla sláva Páně.

Allelúia, allelúia. **✠ Matth. 2, 2** Vidimus stellam eius in Oriénte, et vénimus cum munéribus adoráre Dóminum. Allelúia.

Aleluja, aleluja. **✠ Mt 2, 2** Viděli jsme jeho hvězdu na Východě a s dary jsme se přišli poklonit Pánu. Aleluja.

(5) *Evangelium Mt 2, 1-12*

Sequéntia sancti Evangélie scúndum Mattháeum. Cum natus esset Iesus in Bétlehem Iuda in diébus Heródis regis, ecce, Magi ab Oriénte venérunt Ierosólymam, dicétes: Ubi est, qui natus est rex Iudæórum? Vidimus enim stellam eius in Oriénte, et vénimus adoráre eum. Audiens autem Heródes rex, turbátus est, et omnis Ierosólyma cum illo. Et cóngregans omnes príncipes sacerdotum et scribas pópuli, sciscitabátur ab eis, ubi Christus nascerétur. At illi dixerunt ei: In Bétlehem Iudæ: sic enim scriptum est per Prophétam: Et tu, Bétlehem terra Iuda, nequáquam mínima es in princípibus Iuda; ex te enim éxiet dux, qui regat pópulum meum Israél. Tunc Heródes, clam vocátis Magis, diligénter dídicit ab eis tempus stellæ, quæ apparuit eis: et mittens illos in Bétlehem, dixit: Ite, et interrogáte diligénter de púero: et cum invenéritis, renuntiáte mihi, ut et ego véniens adórem eum. Qui cum audíssent regem, abiérunt. Et ecce, stella, quam víderant in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat Puer. Vidétes autem stellam, gavi-

Pokračování sv. Evangelia podle Matouše. Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: »Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.« Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: »V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: [Mich 5, 2]: ‚A ty, Betléme‘ v judské zemi, nejsi vůbec ,nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.‘« Tehdy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptal na dobu, kdy se ta hvězda objevila, poslal je do Betléma a řekl: »Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit.« Když krále vyslechli, vydali se na cestu. A hle - hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se ne-

si sunt gáudio magno valde. Et intrántes domum, invenérunt Púerum cum María Matre eius, (**hic genuflectitur**) et procidéntes adoravérunt eum. Et, apértis thesáuris suis, obtulérunt ei múnera, aurum, thus et myrrham. Et respónso accépto in somnis, ne redírent ad Heródem, per áliam viam revérsi sunt in regió-nem suam.

výslovnou radostí. Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. (**Zde poklekáme.**) Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili do své země jinou cestou.

Credo.

(6) Offertorium – antifona k obětování Ps 71, 10-11

Reges Tharsis, et insulæ múnera offerent: reges Arabum et Saba dona addúcent: et adorábunt eum omnes reges terræ, omnes gentes sérvient ei.

Králové Tarsu a ostrovů poskytnou tribut, arabští a sebejší králové přinesou dary a vzývat ho budou všichni králové země. Všechny národy mu budou sloužit.

(7) Secreta – tichá modlitba

Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine, dona propítius intuere: quibus non iam aurum, thus et myrrha profértur; sed quod eisdem múnéribus declarátur, immolátur et súmitur, Iesus Christus, fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit.

Prosíme, Pane, pohlední milostivě na dary své Církve, jimiž se nepřináší zlato, kadidlo a myrha, nýbrž to, co se těmito dary znázorňuje, obětuje a přijímá, Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš, jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého.

Preface a modlitba Communicántes v kánonu ze Zjevení Páně.

(9) Communio – antifona k přijímání Mt 2, 2

Vidimus stellam eius in Oriénte, et vénimus cum munéribus adoráre Dóminum.

Viděli jsme na Východě jeho hvězdu a s dary jsme se přišli poklonit Pánu.

(10) Postcommunio – modlitba po přijímání

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, quæ solémni celebrámus officio, purificátæ mentis intellegéntia consequámur. Per Dóminum.

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, co konáme slavnou bohoslužbou, toho dosáhli porozuměním očištěné mysli. Skrze Pána.